

OGLAŠAJTE V
NAJBOLJŠEM
SLOVENSKEM
ČASOPISU

Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER

Commerical Printing of
All Kinds

VOL. XXXVII.—LETO XXXVII.

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY (SREDA), AUGUST 25, 1954

STEVILKA (NUMBER) 162

"Nalezljive pilule"

DALLAS, Texas, 23. avgusta—Okrajni sodnik je imel opravka z voznikom, ki je kršil cestno-polijski red. Šlo je za trgovskega potnika, ki je prodajal vitaminske pilule. V mestu se je zaletel v drug avtomobil in ga poskodoval. Oba voznika sta sporazumno določila škodo za \$1.00. Trgovski potnik se je zavezal, da mesto odškodnine v denarju pošilja mesecece vitaminske pilule, ki jih je slednji rabil. Te pilule bi stale v prosti prodaji \$130. Trgovski potnik pa ni mogel ostati nekažnovan kljub temu, da se je poravnal. Zakon je zakon in more mu biti zadosteno. Ko je prišel pred okrajnega sodnika, se je izkazalo, da je trgovski potnik dal vitaminske pilule tudi stražniku, ki ga je aretirjal. Sodnik je izrekel sodbo, da se potnik sicer obsodi na \$5 denarne kazni, od potnika pa je sodnik kupil precejšno zalogo vitaminskih pilul. Ko se je sodnik po sodbi razgovarjal s svojo hčerko o pilulah, je obema prišlo na misel, da bi bil "business" s pilulami dober. Sodnik in hčerka sta začela to trgovino in uspevata dobro.

PLAČE KITAJSKIH RUDARJEV

TANGSHAN, Kitajska, 23. avgusta—Dva člana britanske delavske delegacije, ki se nahajata na Kitajskem Aneurin Bevan in Sam Watson sta bila popreje sama rudarja. Zanimalo ju je stanje premogokopov na Kitajskem in položaj delavstva.

Dnevna produkcija da znaša 2.000 ton, dela se šest dni na teden, zaslužek rudarja v dolarski valuti pa je od \$28 do 36.56 na mesec. Tudi tam znaša delavna doba (shift) osem ur.

TUDI NEPOJASNJEN ZLOČIN

Dne 24. avgusta leta 1951, torej pred tremi leti, je izginila v Clevelandu desetletna deklica Beverly Potts, najmlajši otrok družine Roberta Potts, s stanovanjem na 11304 Linnet Ave. S. W. Sled za njo je izginila ob pol desetih zvečer, ko se je vračala iz igrišča na Halloran Park. Vse obširne preiskave niso privedle do nobenega uspeha, niti ne v tem pogledu, ali je dekletce še živo, ali je mrtvo.

Vile rojenice

Vile rojenice so se zglasile pri Mr. in Mrs. William G. Mahoney na 25731 Forestview Ave. in jima pustile v spomin krepkega fantka, ki bo v družbo sestric. Mlada mamica je hči poznane Mrs. Anna Tomazič, ki vodi trgovino s grocerijo na Groveswood Ave., ter je postala sedaj šestrič stara mama. Mr. Wm. Mahoney je postal sedaj petič stari oče. Cestitamo!

Dne 1. avgusta je tetica štorčja obiskala Mr. in Mrs. Joe in Dora Kastelic na 20870 Miller Ave. in ju obdarila z luškano deklico, ki bo v družbo svojemu pet in pol leta staremu bratru. Tako sta postala poznana Mr. in Mrs. Frank in Josephine Zafred iz 18802 Pawnee Ave. četrtič "grandpa" in "grandma." Cestitamo!

ZOPET "TRADICIONALNI DEMOKRATSKI JUG!"

WASHINGTON, 24. avgusta—Pri predsedniških volitvah leta 1952 se je ameriški jug, ki je sicer znan kot "tradicionalno demokratiški," z 48 odstotkov oddanih glasov izrekel za Eisenhowerja. Ta jug je bil pod upravo iste-ga Eisenhowerja razočaran in se strnjeno oklepa nazaj demokratske stranke. To je poročilo strokovnih političnih poznavalcev ameriškega juga.

V čem je bil ameriški jug razočaran? Eisenhower ni izpolnil svojih obljub in dal predstavnikom ameriškega juga take položaje v federalni vladi, ki bi odgovarjali velikosti tega ozemlja. Eisenhower se ni pokazal kot voditelj, kakršnega je pričakoval jug. Ameriški jug Eisenhowerju najbolj zameri, da je pustil senatorju McCarthyju, da je ta zmerjal demokrate z izdajalci. Ameriški jug je ponosen na svojo zgodovino in se je čutil ujaljenega.

Praktične posledice

Rane demokratske stranke, ki jih je prizadejal s svojo osebnostjo Eisenhower leta 1952, so zaceljene. Demokratiški uporniki, ki so šli mesto za Stevensonom za Eisenhowerjem, so se povrnil nazaj v demokratsko stranko.

Republikanska stranka, ki hoče tudi na jugu vpeljati dvotirni strankarski sistem s svojo agitacijo in organizacijo, ne more naprej. Kolikor so republikanci pridobili na jugu, to je poslanec in senatorjev, ravno vsled osebnosti Eisenhowerja, jih bo do sedaj zgubili.

Pri predsedniških volitvah leta 1956 se ne bo ponovil slučaj iz leta 1952, tudi če znova kandidira Eisenhower. V Washingtonu tudi povdarjajo, da so pri primarnih volitvah zmagali demokratski kandidati, ki stojijo na liniji Roosevelt-Truman-Stevenson.

BOJ NA ŽIVLJENJE IN SMRT V AVTOMOBILSKI INDUSTRIJI

DETROIT, 23. avgusta—V avtomobilski industriji, eni največjih in najbogatejših industrij Amerike, se vrši strahovita borba za domači trg. V tej borbi se vidno umikajo v ozadje takozvani neodvisni tovarnarji, General Motors in Ford pa stojita na pozornici kot orjaka v financii in produkciji, odpor proti katerima produkciji z vsakim dnem bolj nemogoč.

Eden najbolj značilnih pojavov v industriji avtomobilov je sistematični dvig Ford Motor Co. v razdobju zadnjih let, ki gre izključno na račun neodvisnih korporacij, ki so: Chrysler, Studebaker, Packard, Hudson, Nash in Kaiser-Willys. Vse te korporacije je uspešna Fordova konkurenca globoko ranila. Kratke poglede nazaj prikazuje tole sliko:

Skozi dobo 14 let—med 1936 in 1949—so v obče prva tri mesta v produkciji in prodaji zavzemali General Motors, Chrysler in Ford. Prišla je korejska vojna in omejitve v produkciji. Lani so kontrole odpadle in avtna industrija je zopet stopila na plan, ampak s to razliko, da je bilo kupovalca treba sponbiti, ne pa obratno. Ford je začel bliskovito kampanjo, da prevzame mesto kot najpopularnejši avto, ki je bil in je še danes Chevrolet, akoravno je razlika zelo majhna. Buick, produkt General Motors enako kot Chevrolet, je prišel na tretje mesto, Plymouth (produkt

Boj za trg, ki se krči, je imel dve nenavadni posledici. Delavci v tovarni Studebaker so sprejeli znižanje mezd, da pomagajo korporaciji skozi krizo, a obenem se je izvršilo združenje med Studebakerjem in Packardom. Nadaljna združenja "malih gigantov," v naporu, da se ohranijo, so na vidiku.

DA RAZUMEMO POLITIKO IN DIPLOMACIJO

Politična diplomatska bolezen je znana stvar. Odgovorni politik kar naenkrat oboli, če mu ne kaže, da bi šel v javnost, ali da bi prišel kdo k njemu.

Te dni praznuje Indonezija deveto obletnico svoje samostojnosti. Indonezija je bila popreje nizozemska kolonija, središče pa je rajski otok Java. Indonezija šteje kakih 80 milijonov prebivalcev in leži na jugovzhodu Azije.

Ameriški državni tajnik John Foster Dulles se je hotel te dni razgovarjati s sovjetskimi poslankom v Washingtonu Georgijem Zarubinom. Dobil je iz poslanstva odgovor, da je Zarubinu bolan. Ko pa so na poslanstvu Indonezije praznovali obletnico neodvisnosti, je bil navzoč tudi Zarubin, čil in zdrav in v družbi nadvse živahen.

Vodja zapadnonemške špijonske službe dr. Otto John je pobegnil v Vzhodno Nemčijo. Tam je imel tudi tiskovno konferenco.

Vodja sovjetske špijonske službe v Tokiju, Jurij Aleksandrovič Rastorov se je predal Amerikancem. Dolgo časa za njim ni bilo nobenega sledu, kočno se je pojavil v Washingtonu in imel je celo—tiskovno konferenco.

V Rimu v Italiji so pokopali voditelja krščansko demokratske stranke, večkratnega predsednika italijanske vlade in zunanjega ministra Alcide de Gasperi. Pogreb je bil pomp. Glavni politični nasprotnik de Gasperija je bil vodja komunistov Palmiro Togliatti. Togliatti se je za časa pogreba nahajal na dopustu v severni Italiji. Ker pa so se pogreba udeležili zastopniki vseh političnih strank, 74 tujih diplomatov, med njimi Amerikanka Luce in sovjetski poslanek Bogmolov, je morala biti zastopana tudi komunistična stranka. Ta je poslala svojo delegacijo, toda komunisti so ostali zunaj cerkve, ko so drugi v cerkvi prisostvovali cerkvenim obredom.

Današnji položaj je tale: Medtem ko je Ford imel lani 25% avtomobilskega trga, Chrysler pa 21%, pa prvih pet mesecev tekočega leta izkazuje, da ima Ford 30% trga, Chrysler pa le 14%. General Motors je napredoval iz 45% na 49%. Lani je bilo v prvih petih mesecih prodanih 2,338,000 avtomobilov, v istem času letos pa 2,200,000. Takozvani neodvisni tovarnarji v industriji avtomobilov kontrolirajo le še 5% ameriškega trga.

Padev v produkciji je povzročil krizo v delavskih vrstah. Tajnik CIO Automobile Workers Thomas H. Keating javlja, da je bilo v tovarnah, ki producirajo avtomobile in v obratih, ki te tovarne zalagajo, od lanskega aprila odslovljenih 192,000 delavcev. Keating trdi, da je glavno zlo padajoča nakupovalna moč povprečnega državljana.

Boj za trg, ki se krči, je imel dve nenavadni posledici. Delavci v tovarni Studebaker so sprejeli znižanje mezd, da pomagajo korporaciji skozi krizo, a obenem se je izvršilo združenje med Studebakerjem in Packardom. Nadaljna združenja "malih gigantov," v naporu, da se ohranijo, so na vidiku.

Zopet doma

Po tri mesečnem obisku v stari domovini sta se te dni vrnili domov Mr. in Mrs. Andy Mirtich iz 13538 Harold Ave. Zelo dobro sta se imela na obisku ter prinašata mnogo pozdravov od znancev in prijateljev.

Eisenhower hoče imeti vse v zakupu: Stranko, zunanjo in notranjo politiko

TUDI KO GRE ZA KOMUNISTE, BO ODLOČAL SAM

WASHINGTON, 24. avgusta—Predsednik Eisenhower je v svoji poslanici ameriškega ljudstvu, ko je razlagal bilanco zasedanja 83. kongresa, povdaril predvsem dvoje točk: "Njegov" program ni bil izveden tako, kakor si ga je želel. Novi kongres naj v januarju nadaljuje z "njegovim" programom, ameriški volilci pa naj se odločijo za in proti "njegovemu" programu. V zunanji politiki pa je naglasil da polom v Bruslju, ko je šlo za skupno zapadnoevropsko obrambo, ni nobena nesreča, "njegov" prijateljstvo do zapadnih Evropejcev bo ostalo.

Eisenhower torej povdarja s sede: Jaz, moje, itd.

V Washingtonu trdijo, da bo Eisenhower prevzel v lastne roke tudi aktivno ameriško zunanjo politiko, vsaj ko gre za smerice. V pogajanjih s komunističnim blokom, da bo imel on sam več sreče, kakor pa jo je imel njegov državni tajnik John Foster Dulles. Ne bo brezpogojno proti Kitajski med Združenimi narodi!

Predsednik Eisenhower je pozabil na svojega prijatelja generala Douglasa MacArthurja, katerega sploh ne kliče na posvetovanje, četudi naj bi bil general MacArthur strokovnjak za vsa vzhodna vprašanja. Krog MacArthurja mu to zelo zameri.

Eisenhowerju je znano, da igra novi francoski ministrski predsednik Mendes France dvojno vlogo. Ker je v Indokini dosegel premirje in to s pomočjo sovjetskega bloka, naj bi ne obrnil hrbita temu bloku, ko gre za evropska vprašanja, posebno za Nemčijo. Toda istočasno naj ne odbije od sebe anglosaksonskega bloka. Predsednik Eisenhower ni za to, da se v zunanji politiki uporabljajo grožnje, veliko pa da na svoje osebne zveze, ki jih je dobil v zadnji svetovni vojni, pa tudi po vojni kot vrhovni poveljnik NATO, ravno v Parizu. Kako te zveze osebno skoristiti?

Film o Eisenhowerju

Društvo "Prijateljev Eisenhowerja" je dalo napraviti cel film, ki naj služi volilni propagandi pri letošnjih volitvah. Film nosi naslov "Leto velike odločitve." Traja 25 minut. Film predstavlja življenje Eisenhowerja kot vrhovnega zavezniškega poveljnika v Evropi za časa zadnje svetovne vojne, posebno pa vdor zaveznikov iz Velike Britanije v Francijo. Ta vdor se je izvršil leta 1944 meseca junija in je popolnoma uspel. Film prikazuje Eisenhowerja kot takega, ki je končal vojno na Koreji, ki je znižal federalne izdatke in dvignil moral v federalni vladi. Filmu, ko se je začel predvajati, je prisostvoval tudi Eisenhower in se je o njem izrazil, da je z njim zelo zadovoljen...

SAMO Z ZAVEZNIKI—EISENHOWER

WASHINGTON, 24. avgusta—Predsednik Eisenhower je najavil, da bo ponovil svoj predlog o skupnem upravljanju surovin za produkcijo atomske energije. Prvotni predlog je stavil Sovjetski zvezi, ta pa ga je odklonila. Eisenhower bo ponovil isti predlog, toda samo ameriškim zaveznikom. Kar pa se tiče nadaljnjih poskusov z eksplozijami vodikovih bomb, naj se ti poskusi odložijo. Napravili bi se le, če bi Združeni narodi na to pristali in

poskusom poslali svoje odposlanstvo.

Gre v prvi vrsti za zapadno Evropo. Eisenhower jo hoče obdržati in kljub zadnjim neuspom zunanje politike Dulles ožje pritegniti k Združenim državam—pa na drug način.

Zakon o atomski energiji mu daje tudi pravico, da zaveznikom zaupa gotove atomske tajnosti. Atomska energija bo tako močno orožje v rokah Eisenhowerja, ko naj utrjuje ameriško zavezništvo—tako trdi Bela hiša.

kongres odklonil druge zakonske predloge, kot na primer o zdravstvenem zavarovanju, o volilni pravici z 18 leti, o vprašanju Havajev in Alaske.

V gospodarskem pogledu je Eisenhower ponavljal, kar je že govoril na zborovanju republikancev v Springfieldu v Illinoisu, kjer se je zavzel za kandidata republikanca Meeka proti naprednemu demokratu senatorju Douglasu. Eisenhower vidi vse rožnato, ne vidi pa nobene brezposelnosti.

Tudi ponavlja svojo frazo, da se postopa z vsakim Amerikancem enako. Nasprotno dokazuje njegova davčna politika in koncesije, ki jih daje velekapitalu.

ZADNJE VESTI

Še vedno vročina in vlaga, proti večeru bo dež in nevihte. Najvišja temperatura dneva bo 90 stopinj, najnižja pa 27 stopinj.

Včeraj je udarila strela v Johna Jaracz iz 2404 W. 10 St., ko je lovil v jezeru Erie ribe. Poleg njega so bili tudi drugi ribiči, šest po številu, katerim pa se ni zgodilo ničesar. Jaracz je bil edini v skupini, ki je stal, ko je udarila strela.

Policija išče zločince, ki je snoči okrog 9. ure pobil s kolom Raymonda Wierouch v bližini W. 98 St. Wierouch je hotel parkirati v bližini svoje hiše svoj avto. Ko je izstopil iz avta, se mu je približal neznanec in ga s kolom pobil do smrti. Pokojni Wierouch je bil podpredsednik unije avtnih delavcev lokal št. 515. Ozadje uboja ni znano. Morda je v zvezi z unijo.

Zadnje poročilo iz Beograda javlja, da se beogradska vlada vedno bolj nagiba k politični ideji, da tudi Jugoslavija formalno pristopi k zapadnemu bloku.

V Parizu bo le prišlo do glasovanja o tem, ali naj Francija pristopi k skupni zapadni evropski obrambi. Očividno je dobil Mendes France v Londonu pobudo, da naj prepusti rešitev tega vprašanja francoskemu parlamentu. Mendes France torej ne bo stavil tega predloga kot svojega, marveč bo prepustil parlamentu proste roke. Če bi torej predlog propadel, bi Mendes France ne moral odstopiti.

Komunistična stranka v Ameriki je javila, da bo uporabila vsa sredstva, da se zakon, ki ga je včeraj podpisal predsednik Eisenhower in ki prepoveduje komunistično stranko, proglasi za protustavnega. Verjetno, da bo vložila tožbo na ameriškem vrhovnem sodišču.

V staro domovino

Poznana Mr. in Mrs. Andrew Vičić iz 24120 Chardon Rd. Odpotujeta 3. sept. v staro domovino. Potovalata bosta s parnikom S. S. United States. Mr. Vičić je doma iz Neverk pri Košani, Mrs. Vičić pa iz Vedriana pri Kojškem, kjer imata sorodnike in znance. Pred odhodom prav lepo pozdravljata vse sorodnike in prijatelje. Želimo jima mnogo razvedrila med svojci in srečen povratek.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE
CLEVELAND 3, OHIO
Henderson 1-5311 — Henderson 1-5312

Issued Every Day
Except Saturdays, Sundays, Holidays and the First Week in July

SUBSCRIPTION RATES — (CENE NAROČNINI)

By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalec in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 4.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$12.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 7.00
For Three Months—(Za tri mesece) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

RAZŠIRJENA "SOCIAL SECURITY"

(1)

Eden, če ne edini socialnopolitičnih predlogov, kakor jih je predlagal kongresu Eisenhower in ga je kongres tudi sprejel, je zakon o razširjenju socialnega zavarovanja. Bolje bi rekli—pokojninskega zavarovanja. Novi zakon, kot ga je sprejel kongres, se razširja na farmske delavce, na svobodne poklice, na moči, ki se pečajo s hišno gospodinjstvi deli, na tiste, ki so v službi raznih verskih veroizpovedi, na javne nameščence, ki sicer niso pokojninsko zavarovani. Na splošno se je vzela številka deset milijonov kot takih, ki bodo sedaj starostno pokojninsko zavarovani, pa še niso bili. Med svobodnimi poklici kot so advokati, inženirji in podobno, so zdravniki in advokati izvezeti. Nekaj stanov ima prostovoljno izbiro ali pristopi k temu zavarovanju ali pa ne. To je glavna vsebina novo sprejetega zakona o razširjenem staropokojninskem zavarovanju.

Ko gre za ta fakt se spomnimo na Veliko Britanijo. Socialistična vlada, ki je takoj po zadnji vojni sprejela vodstvo državnih poslov Velike Britanije v svoje roke, je uvedla razno socializacijo. Socialistom so bili nasprotni konservativci, pa tudi del liberalcev. Ko je pri naslednjih volitvah zmagala konservativna stranka, se je zagnalo splošno politično vpitje, da bo odpravila to kar so zastavili in že zgradili britanski socialisti. Kaj se je zgodilo? Ničesar pomembnega, nobenih bistvenih sprememb. Če je že Churchill hotel dati prevoz in jeklo ter železo nazaj v privatne roke, dejansko pri tem ni uspel. Ima sicer pisani zakon v rokah, ni pa interesentov, ki bi hoteli imeti zase socializiran prevoz, jeklo in železo.

Po našem mnenju moramo postati za trenotek pri besedi socializacija. V svetu, tudi v socialističnem, tudi v komunističnem se lomijo kopja, kaj naj bo pravzaprav vsebina socializacije. Ali je socializacija podražavljenje gospodarstva, to je, da stopijo na mesto bivših privatnih agentov sedaj državni uradniki kot zastopniki države? Ali je podražavljenje, to je, da naj družba kot družba postane in ostane lastnica premoženja in produktov? Toda kdo zopet je ta družba? Ali naj obvelja sindikalizem, to je, da je lastnik premoženja in produktov delavstvo v gotovem podjetju organizirano v sindikatu?

V Ameriki se je na strani reakcionarnih struj mnogo govorilo o socializmu, ki se plazi v državno upravo. Preko te splošne fraze nismo prišli. Znak, da tudi na nasprotni strani ni bilo jasnosti. Ali naj država prevzame več skrbi, ali družba, ali pa konkretno v Ameriki delavske unije? Te so itak proti socializmu.

Kljub vsej nejasnosti pa se rodi v času to kar času odgovarja. Ni sile, ki bi ta tok zaustavila. Navadno gre za čisto naravne pametne pojave. Tudi državni uradniki recimo v evropskih državah niso bili od nekdanj, to kar so danes. Svoječasno, seveda stoletja nazaj, je bila javna uprava v rokah zemljiškoknjižnih posestnikov, ki so bili absolutni gospodarji na vseh poljih. Državni uradnik kot nosilec in izvrševatelj državne oblasti je moderni pojem. Služi naj le državi. Ta da naj preskrbi tudi za stara leta. Nastal je nov star javnih državnih uradnikov s pravico do pokojnine. Zavarovati se za starost je vobče splošna človeška skrb. Zdravje države, da rabimo ta kolektivni izraz, pa narekuje tudi državi sami, da se za svoje nameščence pobriga kaj bo z njimi na stara leta.

Zopet, če gremo s časom naprej, ali naj trajno le gotovi stanovi moderne družbe uživajo gotove privilegije, uživajo breskrbna stara leta, drugi pa naj bodo prepuščeni izključno sami sebi in naj bodo lahko rečemo, ne človek, marveč navadna stvar?

Pojmovanje o človeku, o njegovi notranji vrednosti, ni bilo vedno na isti višini kot je danes. Spoštovanje samega sebe si je znal priboriti človek sam! Nekaj v pogledu tega vprašanja je vedno splošno v zraku. Nekdo to sluti, drugi gre mimo. Ameriško delovno ljudstvo je bilo tudi takrat, ko so izven Amerike, posebno v industrijski Evropi bile v veljavi že razne socialne zakonodaje, prepuščeno samemu sebi.

L. C.

Urednikova pošta

Vabilo na piknik

CLEVELAND, Ohio—Društvo Lipa, št. 129 S.N.P.J. priredi svoj piknik v nedeljo, 29. avgusta na prijaznih izletniških prostorih farme S.N.P.J.

Upamo, da se bo naše članstvo udeležilo stoodstotno. Bolniki, katerim je nemogoče priti v prosti naravo, so seveda oproščeni. Prijazno vabilo tudi vse ostalo članstvo S.N.P.J. kakor tudi prijatelje, da nas posetijo na tadan. Zabave in vsakovrstnega okrepčila bo za vse dovolj. Od bor se pridno pripravljajo, da bo vsega v obilni meri in v popolno zadovoljstvo posetnikov. Plesateljke bo kratkocasil poznani Grabnarjev orkester.

Na veselo svidenje prihodnjo nedeljo na pikniku društva Lipa, št. 129 S.N.P.J.

Joseph Trebec, predsednik.

Prijazno vabilo na domačo zabavo

EUCLID, Ohio—Ker se je že več članic društva Svobodomselne Slovenke, št. 2 S.D.Z. preselilo iz st. clairske naselbine v lepi Euclid, Ohio, smo se na zadnji seji domenile, da priredimo tu na prijetnem vrtu euclidskega Doma malo domačo zabavo ali sestanek. Določile smo dan 26. avgusta, to pa bo že jutri, v četrtek.

Običajno ob četrtek pridejo naše euclidske Progressive Slovenke k balinarskim vajam. Jutri se jim bomo tudi me pridružile in da bo zabava še bolj prijetna, prijazno vabilo ostale "Progressivne" iz Collinwooda in St. Clairja, da pridete. Imele se bomo prav dobro. Ze takoj popoldne pridite, in nikar ne skrbite za večerjo, ker bomo večerjo servirale ali zunaj na vrtu ali pa v notranjih prostorih dvorane. Pa tudi za druge goste, ki nas želijo obiskati, bodo okrepčila na razpolago.

Torej, ne pozabite, žene in dekleta društva Svobodomselne Slovenke in Progressivnih Slovenk; jutri, 26. avgusta, vas čaka vesela zabava na vrtu Ameriške jugoslovskega centra na Recher Ave., kjer boste lahko balinale, sedele v hladni senci in pogovarjale se s znankami ali pa se malo sprehajale.

Na svidenje!

Josephine Skabar.

Osamljena mnenje o črnih kikiju

Polagoma smo se bližali sloveči doline Rift, segajoči od petega vzporednika severno do desete južne širine. Dolga je nad 1600 km. široka pa povprečno 80 km. Na obeh straneh se razprostirajo z gozdovi poraščeni gorski grebeni.

Prispeli smo v mesto Nakuru, 1836 m nad morsk gladino. Prenočišča smo dobili pri farmarjih. Mi trije Jugoslovani smo bili presenečeni, ko je stopila k nam popolnoma sivolasa farmarka in nas naprosila, naj se z njenim avtomobilom odpeljemo na dokaj oddaljeno farmo. Lil je pravi tropični dež. Farmarki je že 69 let, toda spretno je držala v rokah volan, ko smo se peljali delno po cesti, delno po mokrih kolovozih v samotni kraj na robu velikega gozda. Njeno pripovedovanje je zanimivo, ker se močno razlikuje od pripovedovanja vseh drugih farmarjev, pri katerih smo prenočevali in s katerimi smo govorili na našem potovanju po Keniji.

Ta farmarka se je priselila leta 1912 iz Anglije. Mož ji je umrl pred sedmimi leti. Edina hči se je poročila in odpotovala v Anglijo. To je znana angleška književnica Elizabeta Huxley. Mnogo je pisala tudi o afriških domačinih in njihovih plemenih. Pisala je z globokim čustvom za te mirne in dobrodušne črnce Ekva-

torialne Afrike. Njena mati je nam, Jugoslovanom, pri večerji dobesedno rekla o svojih delavcih črnih Kikiju: "To so mirni, dobri in pridni ljudje. Rada jih imam, pa tudi oni me ne sovražijo. Prepričana sem, da je vseh petinideset organiziranih in da so prisegli svoji tajni Mau Mau." Ko smo to slišali, smo se nasmejnili, ker nam je bilo tedaj nerazumljivo, zakaj je vodja te mednarodne turneje po Keniji o. Wilkins dodelil nam, Jugoslovanom, prenočišče pri tej, po letih stari, telesno in živčno dobro ohranjeni, po nazorih pa zelo sodobni ženi, Evropejki, živeči v tem samotnem kraju doline Rift v Ekvatorialni Keniji. Bili smo zadovoljni, da smo prenočevali pod popolno oblastjo petinidesetih pripadnikov gibanja Mau Mau.

Ob slovesu smo vprašali našo gostiteljico, gospo Krand, zakaj ne proda svojega posestva in ne odpotuje k hčeri v London, da bi v miru preživela konec svojega življenja. Odločno nam je odgovorila: "Ze od leta 1912 živim med temi ljudmi. Sprijateljila sem se z njimi. Čeprav sem sama na svetu, brez svojcev, hočem ostati pri njih, delati z njimi in dočakati smrt v tem kraju."

Ves čas našega potovanja po Keniji in daljšega bivanja v Nairobiju je govorila tako o črnih Kikiju samo gospa Krand in nihče drug. Vsi ostali farmarji in belci sploh so največkrat trdili: "Črnci so leni, to so sami tatovi, zahrbtni in nezaupljivi ljudje."

Ko smo se vračali iz mesta Nakuru po neskončni dolini Rift, smo se peljali kakih 150 kilometrov skozi značilne afriške savane, travnate stepe, poraščene z visoko travo in preprežene z akacijami in nekaj metrov visokimi kaktusi, s trnovimi grmički in afriškimi rastlinami. Opazovali smo črede antilop, zeber, gazel in žiraf, jate nojev ter ptic marabu in flamingo. Vsa dolina Rift pa ni takšna. V njej so tudi bujna polja koruze, sladkornega trsa, sirtka, banan ter raznovrstnega drugega sadja in sočivja. Tu so tudi živinorejske farme belcev, pašniki ter večja ali manjša jezera.

Iz doline Rift smo se vzpenjali prek gozdnatih grebenov gorskega venca, razprostirajočega se na obeh straneh doline, od Rudolfovega do jezera Niasa. Onkraj obrobni grebenov Rifta smo prispeli na področje črncev Kikiju. Hodili smo po gostih naseljih mimo neštetiht raztresenih "tukul" zamorskih hišic, kombinaciji valja s čolnom podobni strehi iz slame ali listov. Hišice imajo samo vrata, oken pa sploh ne. Valj (zidovi) je spleten iz bambusa ali protja od zunaj, ponekod pa tudi znotraj oblopljen z glino. Sredi hišice je ognjišče, na katerem kuhajo v glinastih posodah polento in fižol ali sojo. Pod je v hišici iz steptane prsti. Pohištva je malo, tu pa tam iz usnja, volnena ali iz listov narejena odeja, nekaj obleke, obešene na kljukicah na notranjih stenah, dalje votle suhe bučice za vodo in mleko, glinasta posoda in kako gláshilo z žicami, podobno naši tamburci ali goslim. Vmes je videti sem pa tja tudi okrogel usnjen boben.

Na poti skozi naselja črncev smo opazili, da je vsaka ped zemlje obdelana, da so parcele majhne, da hodi in dela po teh njivah mnogo moških in žensk, mnogo pa je povsem nagih, toda lepih, zamorskih deklic. Na poti proti Nairobiju je čedalje več gozdov in evropskih pritičnih hiš z veliko verando ter mnogo cvetljev in okrasnih dreves. Te hiše so lastnina belcev, Indijancev ali Arabcev. Zamorski "tukuli" stojijo zunaj mesta.

Vašo Gajč.

OB ATLANTSKEM OCEANU

Piše JOHN GORJANC

NEKAJ SPOMINOV IZ TRSTA!

Odgovorita mi, da sta prosta do prihodnjega jutra in me vprašata, če jima dovolim, da gresta z menoj na dom. "Ne da vama samo dovolim, pač pa vaju z veseljem vabim, če hočeta hoditi tako daleč!" sem jima odgovoril. "Potem počakaj, da dobiva tega pivskega nahalu, pa gremo na pot," mi pravita. Jaz jima pa rečem, "Kar pustita manažer drugim, jaz bom preskrbel, da ne bosta hodila lačna." "Če ti tako hočeš, potem sva pripravljena iti v petih minutah," mi rečeta, "samo vrzeta ta cokopok iz hrbita, malo se okrtajiva in sva za na pot."

Najprvo ju peljem v gostilno k Vičiču, kjer smo se okrepčali z dobrim kosilom in vinom, nato pa se podali dalje na pot. Med jedjo smo se seveda pogovarjali o raznih stvareh. Vprašal sem kje je naš prijatelj Reja. "O da, pozabili smo na to," povzame Bitežnik. "Veš, Gorjanc, ta nesrečni Reja je še vedno v ječi." Začudim se. "Kaj, še vedno v ječi? Gotovo ga ne držijo tam zaradi tistega prestopka?" V mislih sem imel slučaj, ko se je pozno v noč vrnil domov vinjen.

"Ne, zaradi tistega," mi odgovorita, "ampak napravil je pozneje še večjo neumnost. Poslušaj, da ti poveva. Baš ko si odšel v Maribor, so ga poslali nazaj k stotnjiki pod parolo. Iz vojašnice ni smel sam na sprehod, ker so dvomili v njegovo umsko stanje. To je Rejo zelo vznemirjalo. Neko nedeljo se tebi nič mene nič odpravi na sprehod. Vratar ga ustavi, ne dovoli mu ven. Reja, pa veš, kako je ljubil te polentarje, slučaj pa je bil da je ravno polentar stražil. Reja se je začel z njim prerekat. Inšpek-

Iz življenja naših ljudi po Ameriki

CHICAGO, Ill.—Dne 14. avgusta je umrl v bolnišnici poznani John Volk (rekli so mu "Vovk"). Dne 12. avgusta ga je zadela kap in bil je v nezavesti ves čas, dokler ni dober dan pozneje preminil. Pokojnik je bil star 62 let, doma iz vasi Grahovo Brdo pri Sežani na Primorskem. V Ameriko je prišel l. 1913 v Lorain, O., potem pa se nastanil v Chicagu, kjer je delal v raznih obratih, nekaj časa je imel tudi gostilno in nazadnje delal pri B. Kuppenheimer & Co. do konca svojih dni. Bil je član SNPJ ter samostojnega podpornega društva Zarja. Zapuščila soprogo Mary, doma iz vasi Kazlje na Primorskem, dve hčeri: Mrs. Helen Winter in Mrs. Virginia Doleis, vnuka Wendyja in Jeffreyja, brata Toneta Volka v Berwynu in brata Ludvika v Trstu.

Pokojni John Volk je imel dva taka napada že prej, a sta bila lahna in je okreval. Toda zdravje pa mu je od tedaj vidoma pešalo. Dokler je bil krepak, je bil eden izmed najboljših balincarjev v Centru, kamor je takrat mnogo zahajal in se zabaval.

Pred kakim letom mu je v Michigano umrila sestra Mrs. Mary Vitez. Tudi njo je ugonobila kap.

Obe njegovi hčeri sta izsolani, a obe sta ob enem tudi dobri Slovenki in pravijo, da sta se tudi zeta z njuno pomočjo naučila govoriti slovensko.

—Dne 14. avgusta je tu umrl Peter Chemazar. Zapuščila ženo Lucille, rojeno Demshar, sina Blaža, ki je frančiškanski duhovnik, in hčer Angelo.

ELY, Minn.—Tu je dne 1. avgusta umrl Joseph Dragush, star 65 let, doma iz Loke pri Črnomlju na Dolenjskem. Bil je član društva SNPJ in ABZ. Pogreb je imel po civilnem obredu pod vodstvom Steve Banovčevega zavoda. Tu zapuščila soprogo Mary in hčer, omožena z Jamesom Bysne, ter dva sina, Josepha in Edwarda.

tor v kasarni sliši prerekanje in gre vratarju na pomoč. Ker se Reja ni postavil v pozor pred poročnikom, in se je tudi z njim pričel, ga je poročnik surovo nahnulil: "Stoj pred menoj v pozoru, ti svinjar (shwaine kerel)." To je Reja tako pogrelo, da se je zopet spozabil in potegnil je bajonet iz nožnice ter skočil proti poročniku. "Prepovedujem ti klicati me svinjar," pravi Reja. "Jaz sem vojak, ne svinjar."

"Ko je poročnik videl, da se gre za res, je zbežal proti svoji sobi, Reja pa za njim. Ker se je poročniku mudilo bolj kot Reju, ga slednji ni dohitel, je pa bajonet zagnal z vso silo za poročnikom. Bajonet je zadel kamnite stopnice pod poročnikovimi nogami. Reja pobere bajonet, ga vtakne nazaj v nožnico in si napravi prostor skozi vrata, kajti Italijan-stražnik si ni upal ustaviti ga."

Medtem ko je Bitežnik to pripovedoval, je Podobnik pripomnil, da Italijan se prav gotovo ni moral premakniti, ker da je menda imel polne hlače. Vsi trije smo se tej pripombi prav glasno smejali. Potem nadaljuje Bitežnik: "Reja še ni stopil na cesto, ko so se oglasile trompete in klicale stražo 'Braitshaff', katera se je takoj podala na lov za njim. Dohitela ga je predno je prišel iz Rojanske vojašnice do Belvedere ceste. Straži se ni upiral. Odpeljan je bil v garnizijsko bolnišnico, in od tedaj ga tudi nisva več videla."

"Kje je sedaj?" poizvedujoče vprašam.

"Mora biti še v Trstu, ker ko smo se preselili v Karlovec, ni šel z nami," mi odgovorita.

Ker se nam ni nikamor mudilo, smo počasi korakali po tržaški cesti in zavili smo na stransko pot proti vasi Orehek. Da bi videla kako se zgledata v civilni obleki, sta na stranski cesti primerjala moj klobuk in rekele, jaz sem pa pokrtil kapi in oblekel blužo. Tako smo imeli svojo zabavo in raznoličen pogovor prav do Orehka.

V Orehu smo se ustavili v gostilni pri Fronku, kjer sta bili dekletki Francka in Mici. Popili smo liter vina, nato pa nadaljevali pot skozi grajščakovo Dolenčevo ložo v našo vas Rakulik. Na moj dom smo dospeli okrog dveh popoldne. Kosili smo seveda zamudili, zato nam je mati obilno potregla z različnimi kmetskimi dobrotami. Z mojima prijateljema je bila zelo prijazna in je pripomnila: "Da, odkar je naš Ivan prišel od vojakov domov, ni prav nič izbirčen pri jedi. Sedaj mu vsaka jed prija." Smejala sta se in rekla: "Ja, ja, mati, pri vojakih nas naučijo jesti vse, kar nam pride pod zob, pa smo vkljub temu večkrat lačni kot sivi."

Zopet smo se smejali in pili domače hrvaško vino.

Peljal sem ju še v sosednjo vas Sajevče, da ju predstavim našim dekletom. Dobro smo se tam zabavali, nato smo odšli v Hruševje, kjer smo izpraznili še nekaj steklenice vina in se lepo pozabavali ter seveda tudi plesali. Rekla sta, da imamo na Pivki prav prijazna dekleta, pa tudi lepa.

Ker se nismo mogli ločiti, sem ju spremil precej daleč od Hruševja po tržaški cesti proti Postojni. Bila je že polnoč ko smo se na cesti poslavljali in ugibali, če se bomo še kdaj videli. Menil sem, da je možno, da se vidimo ša kdaj na orožnih vajah. Bila sta oba precej vinjena ko si zadnjikrat podajamo roke v slovo. Naenkrat sname Bitežnik čepico z glave in pravi: "Ta prokleta vojaška čepica!" Treščijo na tla z vso silo, jo pobere, opluje je cesarski znak spredaj na vrhu čepice, in jo ponovno zažene na cesto. Podobnik mu pomaga s svojo čepico. Skušal sem ju tolažiti, da naj imata malo potrpljenja, saj imata samo še eno leto

za odslužiti, pa bosta prosta. Ugovarjala sta, da se jima zdi kot še celo življenje in kaj se va, kaj pride še v tej prokleti vojaški službi. Spomnila sta se na prijatelja Reja, rekoč, mogoče se nobenkrat več ne reši te vojaške nesnage.

Mogoče sta ta dva moja prijatelja čutila ob poslavljanju, da bosta svoje življenje dovršila v vojaški službi. Neki Anton Avčin, ki je bil pri naši stotnji, in ki je še sedaj v Clevelandu, mi je nekoč pravil po prvi svetovni vojni, da je videl kako je Podobnik odtrgala granata spodnjo čeljust v Karpatih, Bitežnik pa da je tudi padel za avstrijsko domovino, katero sta oba tako ljubila.

Večkrat si mislim, da če je Reja ostal pri življenju in dočkal partizanskih bojev, je gotovo bil kje voditelj partizanskih čet. Tako zavedne fante je imela Slovenija. Niso se pokorili stari Avstriji, ne Mussoliniju, ne Hitlerju in tudi srbskega Peterčka niso marali. Hoteli so biti svobodni, ne prezirani od drugih narodov, hoteli so biti sam svoj gospodar na svoji lastni zemlji. Slovenski narod ni nikdar zahteval nekaj, kar ni bilo njegovega, nikdar ni požigal drugim narodom domove, kakor so to delali Italijani in Nemci, ki so nas obkladali z vrsto nedostojnimi imeni kot "svinjarji, slovenski psi in ščavi." Slovenskemu narodu se ni treba sramovati pred svetom, ker bojeval se je samo za svoje pravice, drugim narodom pa priznava njih pravice. Slovenci niso nikdar napadali druge, le napade nase so odbijali z vso silo.

Ideja za svobodno Slovenijo se ni rodila po drugi svetovni vojni; porodila se je že veliko let prej, le s terorjem in zapori je bila vedno potlačena, a živela je in učakala ugodni čas, da so slovenski možje in fantje, žene in dekleta stopili v neizprosno boj za svoje dolgo zaželjene pravice. Le oni, ki so hoteli prodati slovenski narod za judeževce srebrnike, so se dejali upirali. Sovražniku so izdajali svoje brate. Pri temu izdajstvu se je veliko odklovala tedanja inteligenca, ki ni razumela preprostega naroda, kateri je zahteval je enkrat konec tega brezpravnega življenja. Ni bilo tako majhne podeželne vasice, katera ni imela simpatije do partizanskih bojevnikov, katere je v njih bojevanju podpirala, vzlic velikega strahu in nevarnosti.

Tako je tudi naša mala vas Rakulik doprinesla svoj delež. Francka Slaničeva, po priimku Frkat, je morala gledati, kako so ji na lastnem dvorišču ustrelili moža kot talca. Ko je mož padel pod nemškimi krogli, je v obupu junaško zakričala: "Živijo partizani! Živijo svoboda!" Nemške puške so se obrnile proti njej, in tako je skupno s svojim možem obležala v mlinski krvi na dvorišču.

Pri naši hiši so podomače rekli pri Sušterjevih. Hiša stoji ob cesti kakih 60 korakov ven iz male vasice. Tam so imeli partizani začasno bolnišnico, ne v sobah, pač pa na seniku. Morate si misliti, kako se je družina prestrašila, ko je zagledala nemško patroljo, ki je korakala proti hiši, v seniku pa so se nahajali ranjeni partizani. Ampak niso domači izgubili razsodnosti. Poslali so sestro Pavlo, ki je bila v Trnovem v šoli in je najbolj govorila nemško, da jim je šla naproti na dvorišče in skušala patroljo zadržati in prepričati nesrečo. Pavlo so spravevali Nemci, če je videla kake bandite, pa jim je Pavla pogumno odgovorila: "Nix banditen!" Brat Francelj je pa stekel skozi hram v štalo in opozoril partizane na nevarnost ter jim svetoval, da se naj hitro poskrijejo v kupe sena. Po kratkem spravevanju Pavle, so se Nemci odpravili proti Sajevčim.

Tako je slovenski zaničevani kmet skrival partizane pred Nemci, Italijani in slovensko izdajsko inteligenco, kočno pa do bil zaželjeno svobodo.

(Konec)

STEKLO

Sestra ga je vodila iz bolnišnice in prvikrat po nezavesti, po tisti rdeči reki prahu, ki mu je pljusnila v obraz, je začutil, da je slep. Ta suha, rdeča reka se je dvignila pred njim ko stopnišče prav v tistem trenutku, ko je odprl vrata, da bi stekel v klet. Vojsna, je pomislil, prvo bombardiranje, potem pa dolgo ni bilo slišati ničesar. Zda se so ulice in razvaline od bomb pogrezale v zemljo. In morda ne povsod, v vsem Beogradu, marveč samo v tisti ulici, po kateri stopata on in njegova sestra.

Vse je utonilo, za človeško postavo ali malo bolj, je razmišljalo, ko je držal sestro za vroče prste in napeto razmišljalo, kje bi utegnili biti. Mar je bolnišnica tako daleč in mar se nista zavrila v ozko ulico s turškim tlakom in drevoredi? Mar sta se zmeraj v tisti široki in razriti ulici s tramvajskimi tračnicami, po katerih ne vozijo tramvaji, ker ne sliši njihovega drdranja, in ljudje za trdno ne stojte na postajališčih in se ne dotikajo z rameni?

Oči, čelo, tilnik, vse je imel obvezano. In zdaj je mislil, kakšen je in ali se mimoidoči ozirajo za njim tako, kakor se je oziral sam, kadar je videl človeka z obvezano glavo. Ali pa je to zdaj, po bombardiranju, čisto običajna stvar, da hodijo ljudje z obvezanimi glavami in da jih nihče ne gleda. Mar jim je vseno tudi to, da iztegnje nad komolcem obvezano levo proti zidu, da bi ga otipal in da bi se še enkrat prepričal, da je slep. Dokaz slepote je namreč otipavanje zidu z roko ali palico, kakor pač nanese, kadar začuti slepec hrapavo površino ometa. To je edini dokaz, da je med njim in ostalim svetom tema. Tema, skozi katero korakajo vsi slepi sveta in zadevajo z dlanmi, s koljeni ob beton, ob opeko in krvave sklepe.

Sestra ga je potegnila za roko in vedel je, da zavijata v ulico, kjer sta stanovala. Vedel je, kako daleč imata še do doma, vedel pa je tudi, da bosta morala popreti iti mimo pritične hiše z enim oknom obrnjenim na ulico. Zmeraj, kadar je šel v šolo, se je ustavljal pri tistem oknu, si z roko počesal lase in popravil ovrtnik na srajci. Taisto je storil tudi, kadar se je vračal iz šole, le s to razliko, da se ni ustavljal, marveč je mimogrede pogledal v okno svojo podobo, nekoliko upognjeno zaradi neravnega stekla, potem pa odhitel domov.

Nekoč, spomladi, ko je bilo okno pritične hiše odprto, je zaslišal zmeraj isti razgovor med možem in ženo, ki sta stanovala v tisti hiši.

"Ali si vzela ključke?"

"Sem, tu v žepu jih imam."

Hm, je govoril Mirko sam pri sebi, vsega se spominjam, spomin me torej ni zapustil, čeprav imam poškodovane oči in glavo.

Hotel je vprašati sestro, ali sta že prišla do okna pritične hiše, ko je iznenada zaslišal, kako hrustajo pod njegovimi nogami drobci stekla. Naglo je obstal, tako da ga je sestra, ki je zmeraj hodila nekoliko pred njim, močnejše potegnila za roko. Bilo mu je jasno, da je okno, ki se je vanj gledal, razbito, da hiša morda ni porušena, da pa se je steklo razletelo od eksplozije in da zdaj na mestu njega zeva kvadratna tema. Počasi se je obrnil proti oknu in dvignil desnico, za katero ga je sestra držala, kakor da si hoče popraviti obvezo na čelu.

"Nekoliko odpočil bi se rad," je rekel sestri.

Steklo, mu je šinila v glavo misel, steklo in njegova podoba, čelo, oči in vrat v okviru belega ovrtnika. Morda je vse to še res, morda okno ni razbito in morda ni tema. Morda se v oknu zrcali tudi veja na nasprotni strani ulice, stoječega kosta. Morda listi trepetajo po steklu, ko da plavajo po vodi. Treba je samo iztegniti roko—in iztegne jo proti oknu—ter na steklu vse to zastrti z dlanjo, potem pa odstraniti dlan in se prepričati, da sta steklo in njegova podoba tam, kjer morata biti.

Bil je ves zamaknjen in ko ga je sestra vprašala, ali se je odpočil, je odgovoril, da še ne. Dejal je, da mora še iztegniti desnico, ki mu je nekam zaspala, ker ni vajen, da ga kdo drži zanj.

Pozabil je, kje je obstal na široki poti sanjarjenja in ni mu bilo po volji, da ga je sestra s svojim vprašanjem odvrnila s te poti.

Da, oči so tu, se je spomnil. Pod prsti čuti tenke očesne trepalnice, mehke in nekoliko nakodrane. Trepalnice se rahlo dotikajo koncev prstov in na občutljivi koži pod nohti čuti rahel drget, ki se širi po vsem telesu ko kri po naglem teku. Še enkrat, še na drugem očesu je treba čutiti trepalnice, potem jih mora počasi zapreti in se s konci prstov dotakniti zrkla ter čutiti, da je enako zrklju vseh ljudi z zdravimi očmi. Naposled je treba otipati še tiste gube pod očmi, tu. In še bolj iztegne desnico in jame gibati s prsti.

Sestra vzklikne in ga prime za ramo. Videla je, kako je iztegnil roko proti razbitemu oknu, pa mu ni smela ničesar reči, dokler ni opazila, da je potisnil vso pest skozi okenski okvir in dokler se ni ustrašila, da si ne bi obrezal roke ob drobcev stekla, ki so bili še ostali v okviru.

Nadaljeval je pot in spet je začutil, kako hrusta steklo pod njegovimi čevlji.

Ničesar torej ni, je sklenil, spet se mu je zdelo, da se je ulica pogreznila v zemljo, za človeško postavo ali malo več.

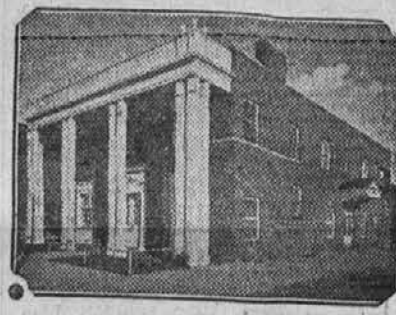
MIMO JUGOSLAVIJE NI MOGOČE

Tržačani se ne morejo sprijazniti s trdo resničnostjo. Znanilno je, da se s prihodom italijanske uprave ne more sprijazniti niti tisti sloj, ki se najmanj bavi s politiko in ki se sicer najprej "znajde" v kakršnih koli političnih razmerah, to je gospodarski sloj. Tržačani, ki so najbolj v stiku z gospodarsko resničnostjo in ki so prej šli mimo Bartolijeve propagande in njegovih solz za Italijo v občinskem svetu, se zdaj najbolj razburjajo: kaj bo s tržaškim gospodarstvom, ako res prevzame cono A italijanska uprava.

Celo stranke, ki podpirajo rimsko vladno, so se prestrašile tržaškega javnega mnenja in poslale svoje predstavnike v Rim, da bi prepričali rimsko vladno, da je najbolje, da bi ostalo vse pri starem; ako pa bi že prišlo do priključitve k Italiji, naj bi Rim dovolil Trstu posebne gospodarske ugodnosti, n. pr. pristo cono ali politično in gospodarsko avtonomijo. Vrnili so se razočarani, ker so jim v Rimu povedali, da mora Italija varovati svoje lastne koristi, se pravi, da je za njeno predvsem važno, da čimprej zasedejo Trst njene čete. O raznih prednostnih pravicah, ki naj bi jih bil deležen Trst, bodo razpravljale razne komisije pozneje. Pac slaba tolažba.

V teh kritičnih trenutkih tržaški gospodarski krogi prav nič ne skrivajo, kje vidijo rešitev za gospodarsko bodočnost Trsta. Če že res ni mogoče uresničiti zamisli Svobodnega tržaškega ozemlja in če res ni mogoče internacionalizirati ne cone A ne samega pristanišča, potem je treba dati Trstu in ostalemu področju, ki bi prišlo pod Italijo, takšen politični upravni statut, ki bi mu omogočil neodvisno upravo, neovirano od težke zavore rimske birokracije, zato da bi tržaško mesto in okolica vzdrževali lahko nemoteno gospodarske stike s svojim naravnim zaledjem, s svojimi življenjskimi viri. Tržačani hočejo ohraniti in razviti svoje zveze z Jugoslavijo, Avstrijo, Češkoslovaško in Madžarsko, ne da bi pri tem odbijali stikov z Italijo. Ako se te žile dovodnice preseka, Trst ohromi in postane čez noč podeželsko

"Kaj bo dobila Jugoslavija? Bilo bi neumno reči in upati, da

Zakrajsek Funeral Home, Inc.
6016 ST. CLAIR AVENUE
Tel: ENdicott 1-3113

ZAVAROVALNINO

PROTI
Ognju tatvini, avtomobilskim nesrečam, itd
preskrbi JOHN CENTA, 13417 KUHLMAN AVE.
Pokličite MU 1-0811

Let's Explore Ohio

It is easy to teach a youngster Ohio's history as we visit our motor outings the spots where history was made. This picture shows a view of Fort Meigs monument at Perrysburg where, in the War of 1812, an American force stopped the British in their attempt to get a foothold in this State. Here, beside the Maumee River, are the military cemeteries in the 46-acre State Memorial Park where are also found attractive picnic grounds that appeal to all members of the family. Three Ohio engagements stand out in the War of 1812 as decisive. They are Commodore Perry's victory off Put-in-Bay in Lake Erie, the siege of Fort Meigs and the battle at Fort Stephenson at Fremont.

bo dobila čim manj, ko pa so (italijansko-jugoslovanska) pogajanja bistvenega pomena za usodo Trsta... To je mnenje znanega gospodarskega tednika "Il Mondo Economico" (Milan, 3. julija), ki je v opoziciji proti vladni politiki. (V uredniškem odboru je tudi Francesco Parri.) List tudi trdi, da je gospodarska usoda Trsta odvisna od mednarodne rešitve, ki bo dosežena glede tržaškega vprašanja, in od uprave, katere bo mesto deležno na podlagi tega sporazuma: "Il Mondo Economico" tudi poudarja, da je gospodarski razvoj Trsta odvisen od možnosti vzdrževanja dobrih zvez z bližnjim jugoslovanskim zaledjem; takšne zveze bi pospeševala podelitev upravne avtonomije Trstu in coni A ter priznanje položaja proste cone vsemu temu ozemlju. List sicer odbija formalno priznanje jugoslovanske cone v tržaškem pristanišču, pač pa priporoča ustanovitev mešane italijansko-jugoslovanske komisije in sklenitev tarifnega sporazuma z Jugoslavijo.

Komur je res pri sreju gospodarski prosep Trsta ta pač ne more mimo resničnosti, na katero opozarja celo "La Cittadella"—da je namreč Trst obdan s treh strani od Jugoslavije.

SLOVENKA

želi dobiti naročila za kuho in pečenje peciva za svatbe, zabave ali veselice. Ima tudi pomočnico. Pokličite MI 1-3630

Pri nas radevolje PRIPRAVIMO ZDRAVILA ZA POSILJKE V JUGOSLAVIJO
MANDEL DRUG CO.
15702 Waterloo Rd.—KE 1-0034
Pošljemo karkoli prodamo kamorkoli.

Za finejše in najnovjše mode, čisto volnene Suknje, (Plašče) Suite, (Kostume) šte. 8 do 44 ali garantirane Kožuhe direktno iz tovarne, po nižjih cenah kakor na kateri razprodaji, na Will Call, se obrnite z zaupanjem na:
Benno B. Leustig-a
1034 Addison Rd., EN 1-3426
CENE SUKENJ DRUGJE \$55.00 do \$149.00
PRI MENI SAMO \$42.00 do \$100.00

NEZNANEC JE VLOMIL

Pred dnevi je nekdo vlomil v stanovanje Franca Anžina v Stanežičah pri Ljubljani. Neznanec je izkoristil gospodarjevo odsotnost in odprl s ponarejenimi ključiči vrata. Iz raznih predalov omar je pobral vsakovrstne predmete, obleko, perilo ter gotovino v skupni vrednosti za 140,000 din. Za tatom poizvedujejo.

VLAK JO JE POVOSIL

Petnajstletna Hermina Puntar je čistila železniško progo med Postojno in Rakekom. Dne 16. t. m. se je dekletko izognilo tovrstnemu vlaku na drugi tir. Po le-tem pa se prihajal potniški vlak, ki jo je povozil.

NESREČA ZARADI SLABE CESTE

S kolesa je padel Ivan Veselič iz Gribelj, ko se je vozil iz Preloke proti Adlešičem. Močno se je poškodoval na levem boku, levem kolenu, na desni roki in na želodcu. Najprej so ga pripeljali do ambulante v Adlešičih, kjer je dobil prvo pomoč, nato pa domov v Gribelje. Cesta do Preloke je res nevarna in se ravno tu zgodi največ nesreč.

VOLA STA GA DO SMRTI POTEPTALA

Enainosedemdesetletni kmečki delavec Franc Batič iz vasi Vrtovec nad Velikimi Zabljami na Goriškem je šel z gospodarjem kositi travo. V tem, ko se je gospodar Jožef Čermelj mudil na travniku je Batič pazil na vole. Naenkrat pa sta se obe živali splašili, prevrnili voz, starčka pa poteptali pod seboj. Zadobil je hude notranje poškodbe in ga niti takojšen prihod zdravnika ni mogel več rešiti. Umrl je čez pet minut.

M. D.

DELO DOBIJO ZENSKO

IŠČE SE ŽENSKO
za pomivanje posode v gostilni. Ure in plača po dogovoru. Vpraša se pri
KOZAN'S TAVERN
23721 Lakeland Blvd.

HIŠE NAPRODAJ

EAST 173rd STREET

blizu Graphite Bronze tovarne. Hiša s 6 sobami, za eno družino. 3 spalnice. Garaža in dovoz. Lota 40x125. Cena \$10,900.

Za podrobnosti se obrnite na

KOVAC REALTY

960 East 185th St.—KE 1-5030

Hiše naprodaj

Na BLISS AVE. — Za 4 družine, v najboljšem stanju. Klet pod vso hišo. Lepa lota, garaža za 2 avta. Cena\$16,300. V Collinwoodu — Na TRAFALGER AVE. — Hiša za 2 družini, po 5 in 5 sob. Vse čisto znotraj in zunaj. Parna gorkota. Fornez na plin. Garaža za 2 avta. Lepa lota. Cena\$17,500. Oglejte si zgornja zemljišča in dajte vašo ponudbo.

Za podrobnosti pokličite

KNIFIC REALTY

820 EAST 185th STREET
IV 1-7540

Oglašajte v . . . Enakopravnosti

Alec says: "I can jaywalk..."

but YOU have only ONE life"

Think again before you cross. Traffic lights and pedestrian lanes are there to make that one life of yours safe. Use them. And why not discourage others from jaywalking, too? After all...

CROSS CAREFULLY...the life you save may be your own!

ENAKOPRAVNOST

FUTURE FARMERS WIN AWARDS

A team of three students from the Canal Winchester (Franklin County) High School, in competition with 126 other Future Farmers club teams from all parts of Ohio, this week won top honors in the soil judging contest at the Ohio State University Farms in Columbus, which was sponsored by the Ohio Forestry Association. Winners shown with the trophy presented by the OFA are, left to right: William Laybourne, executive director of the Ohio Forestry Association; Robert Jessen, Larry Haughn, Gilbert Guller (vocational agriculture teacher) and Rodney Wildermuth. This winning team of Future Farmers will be given an educational trip this summer and the winners of second and third places are also to receive plaques and ribbons at Ohio State University, June 13.

STIŠKI TLAČAN

Povest iz druge polovice XVI. stoletja

Spisal
IVAN ZOREC

(Nadaljevanje)

Janez se je molče zagledal v Kušarjek za malogabrovskim poljem. Hm, res je, paziti mora, da si ne nakoplje še večjih zavrj; a če bi ga deseti brat prosil, da bi mu pomagal posvetiti grofovskemu očetu, mu vendar ne bi odkimal, pregorak je vsem takimle mogočnejem. In sam Bog da, da se tlačanski ljud že zave in upre, pa bi se nemara unesel tudi pater opat in človeka vsaj ob ženitvi ne bi več mogel zavirati, če že misli, da ga sme povsod imeti na povodu.

"Kdo ti pa smolo nosi tamle doli?" je Trlep kinnil v dolino proti Cesti.

"Saj res! Kdo? Aha, Gorenjek z Grundljevega," je Janez zardel.

Lovski paznik Gorenjko se je

CHICAGO, ILL.
FOR BEST RESULTS IN ADVERTISING CALL DEarborn 2-3179

WANTED TO RENT

RESPONSIBLE Couple, 3 children, desperately need 5 room unfurnished house. Prefer suburbs or N.W. Will take apartment. Moderate rental.

ROckwell 2-5111

REAL ESTATE

MUST SELL AT ONCE—Georgian 3 bedroom, tile bath, gas heat, garage, yard.

ROdney 3-7015

BRICK HOUSE — 2 flats - 6 room - 2 car garage - automatic hot water heater with oil.

Call WELLington 5-3351 or ROdney 3-9545

DOWNERS GROVE — 2 flat - 3 bedrooms. Each lot 100x630. \$19,900. By owner.

Downers Grove 4126 J

MOUNT PROSPECT—Beautiful 6 room ranch type; full basement, garage with screened porch, aluminum awnings, screens and storm windows, metal blinds throughout. Home and grounds in excellent condition; close to schools, shopping, transportation. Phone CLearbrook 3-9547

Lake Geneva

Beautiful new 5 room "ranch" type home with beach privileges. City water, automatic gas water heater. Cabinet kitchen. "Craborchard" stone fireplace. Heatilator. Tiled bath. Marble stone window sills. Built on 90 foot beautifully landscaped lot. About 80 miles from Chicago. Ideal location for dwelling. For particulars, telephone MErrimac 7-6568

FARMSKO ZEMLJIŠČE

48 akrov. Popolnoma avtomatičen kokošnjak; avtomatična žitnica, voda, radiant gorkota pod podom kokošnjaka. Izvrsten prostor za dobro kokošjerejo; dodatna poslopja za kokošnjake na prostoru. Prostor za 4,000 kokoši. Majhna hiša, kuhinja, sprejemnica, dve majhni spalnici in kopalnica spodaj; zgoraj nepremljeno; fornez na premog. Majhni vodni grelec, smreke okrog hiše. Cena za hitro prodajo — samo \$15,000. Pullman, Michigan

tel. PULLman 24

po grivah med njivami počasi in oprežujoče plazil proti malogabrovski hosti.

"Za stavami voha in zankami; če kaj iztekne, bodo spet vsi križi dol."

"Našel mojih ne bo, ta že ne, pa če obleze in ovohlja vse njive in hoste!" se je Janez objestno bahal. "Dopoldne nimam zunaj nobene."

"Pusti mi divjačino vsaj zdaj, da tudi tebe kdo ne potiplje. Saj ob ženitvi ne bi več mogel zavirati, če že misli, da ga sme povsod imeti na povodu."

"Lakota nas lomi, vsega nam manjka, a škodljivo divjačino naj bi pustili, da se z njo mastijo gosposki požeruhi?" se je Janez upiral. "Kablč je res v vozi, pa ne toliko zaradi lova, kakor zaradi svoje nerodnosti in zaradi žene, ki je včasih za njo rinil tudi tako Gorenjko."

Trlep se je držal za ročico voza, od slabosti je komaj stal; kri mu je silila v glavo, mrzličavo je drhtel, kakor živ ogenj ga je peklo po drobnu—lačen je bil kakor star volk.

"Kaj ste bolni, ka-li?" se je Janez ustrašil.

Ni mu odgovoril. V dve gube pripognivši, se je počasi opotekal v hišo.

"Lačni so, lačni," se je sinu inako storilo. "Davi so se komaj omrsili s tisto travno brozgo, vso so pustili nam, češ, le jejte, da lačni ne boste preveč."

Obstal je na mestu in gledal za očetom; ni vedel, kaj bi storil. Mati so šli s Tonetom v Stično, da bi v samostanu spet izmoledo-

Chicago, Ill.

HELP WANTED MALE

SHEET METAL MEN

Izurjeni
Dobra plača
Najboljše delovne razmere
Stalno delo
Priglasite se foremanu v vašemu jeziku
CALumet 5-1100

FEMALE HELP WANTED

MATURED WOMAN for light house keeping and care of 2 children. Room - board - salary. MErrimac 7-3636 6 p. m. - 9 p. m.

COMPANION — For elderly lady in Lisle, Ill. Room, board and small salary. Mrs. Paterson. HARRison 7-4700 ext. 201

BUSINESS OPPORTUNITY

CLEANERS — Leaving city, living quarters, stove, refrigerator, shower. Good location. 7853 S. Loomis Blvd. HUDson 3-5469

SEE **GEORGE EISELE** FOR HIGHEST QUALITY AND Lowest Prices on **Drugs** 176 W. ADAMS STREET Phone FRanklin 2-8935

vali kaj živeža, drugi brat Franca pa sestri Reza in Minka so v tlaki—kdo naj zdaj pomaga oslabelemu očetu? Križ božji, ali tlačan res mora samo trpeti? In si ne sme pomagati? Oziral se je, kakor bi iskal pomoči.

Kar ti izza vogala prideta tuja moža in postojita:

"Pomagaj ti Bog, mladi junak! Ali je to Trlepova domačija?"

"Bog vaju sprejmi, draga gosta, na Trlepovini sta,"

"Kje je gospodar?"

Iz hiše se zasliši Trlepov klic: "Bali noter, Janez, srkni tudi ti malo mleka!"

Janez se je v zadregi nasmehnil in v hišo spremil tuja gosta.

Trlep je sedel ob široki javorovi mizi, na njej je stala vegeta sta latvica mleka. Ni se ga še doteknil, čakal je sina, on naj se odtešča najprej. A ko je zagledal gosta, jima je izza mize stopil naoprti in ju povabil:

"Sedita, trudna sta in lačna, a postreči vama morem samo z mlekom. Pijta, potlej govorita!"

Tujca sta precej sprevidela, kako je.

"Hvala ti!" sta se nasmehnila. "Če ne bi zameril, bi z mlekom še počakala. Medtem si s temle primočimo jezik." je tuji mož z visečimi črnimi brki in v hrvaški obleki glasno dejal in mu iz torbe pomolil leseno čutaro slivovke; "v mrazu in vročini ti je voljna in prava."

Trlep se ni dal prositi; pokusil je, ha, močna je, kar duške zapre, pa tudi pogreje in kri požene v žilah.

"Še ti jo kljuni!" sta tujca nudila tudi Janezu. "In tole prizgrinimo!" sta iz torbe vlekla posušenega ovsenega kruha in preka-jene svinjine. "Zaloga svinjine se po nji prav prileže," se je otorbani mož smehljaj.

"Ni je vam sile v Hrvatiji — saj sta od onod?" je Trlep pokimal.

"Sva," sta dejala, vpričo Janeza, premladega, nista hotela povedati več.

Trlep je razumel in potlej mig-nil Janezu, naj se umekne.

Janez je šel, moža sta se raz-odela; Trlepu je postalo vroče ob novici, ki sta mu jo prinesla.

II.

Vsi trije so steknili glave in se zamolklo mehili. Prav dolgo. Potlej je Trlep dal poklicati več so-sedov in jim zunaj tiho nekaj na-ročil.

"Ščuvaj, bezaj, pa bo!" sta go-sta tiščala v Trlepa.

"Ne vem, ali bom mogel do-sti," se je ta še nekoliko branil. "Pozimi me je pojzdira pljučni-ca; stiški menih me je komaj otel, a do prave sape ne morem in ne morem, v prsih mi še in še grgra, če le stopim kaj hitreje."

"Poglavitno je, da ses tlačani odločijo," je starejši Hrvat ki-mal in svetlo gledal; "le soli jim pamet, da ostanejo stanovitni in složni! To moreš, čeprav si še bo-lezniv."

"Dalo se nam je vedeti, da jim sodiš in hladiš prepire ti in da storijo vse, kar jim veliš," je dru-gi, z nekaj zim mlajši, takisto brkati hrvaški mož poudaril in segel po Trlepovi žilasti roki.

"Naš umni vojarin je naju pos-lal prav do tebe."

"Preveč me povzdigujejo med vami," se je Trlep branil; "tlačan sem—kdo bi me poslušal res do kraja?"

"Nikar! Tvoj rod je iz davne dobe znan po vseh doljenjih kra-jih, povsod te čislajo velmoža, prav dosti tvoja beseda velja. Ne dvomi, brate!"

"In če ne zmagamo?" se je Tr-lep jemal iz samega sebe. "Kdo bo kriv nesreče in siročine, to-likšne, da mi je vsa pamet ob-seči ne more in ne presoditi?"

"Kdor obupuje, ne zmaguje!" se je mlajši Hrvat prekrizal, pot-lej pa s pestjo udaril ob mizo. "Če ne veruješ, se pogubiš! Zmagati moramo!"

"Da," je tovariš mirneje pri-trdil, "za staro pravdo se mora-mo udariti vsi, ali pa nas bo ko-nec. Pes ima zobe, mačka kremp-lje, da se brani. A mi imamo roke in srce, da bi varovali in ljubili svobodo in pravico. Proč z gos-podo! Zernljo nam dajte v staro last, pa bo mir na svetu! Kmetov rod je starejši ko graščakov, saj je že Adam bil kmet, ne pa gra-ščak!"

"To vse je res," se je Trlep že vdajal. "A kar gospoda stori kri-vo, kmet mora plačati živo."

"No, vidiš!" ga je Hrvat ves-elo udaril po rami. "Saj so tudi drugod menci in cincali, zdaj pa že komaj čakajo, kdaj jim bo-mogoče udariti. Tlačani iz Raj-henburga in Sevnice, iz Bošta-nja in Radeč so posebno hudi; tudi okoli Planine in Podčetrka kar pihajo od togote."

"Slišal sem, da so onod gorki nekemu graščaku iz vaših kra-jev."

"Prav si slišal. Graščak Ta-hi s Pudosseda je kriv vsega hude-ga, kar nas spet sili v upor."

"Pravijo, sam živi hudič ni grši. Kaj vendar počne z vami?"

"Težko bi ti dopovedal, kako strahuje vse, tudi malo gospodo. Davke izterjuje, kakor bi bili zadnji, in samovoljno naklada še novih. Kdor ne more plačati, ga golega in bosega požene z zemlje. Nobena mlada ženska ni več varna; če jo le spazi, si jo vzame na grad. Kakova se vrne, če se pač vrne, ni da bi pravil. Sam je novoverec, še nas sili v to nem-ško vero. Iz cerkve Svete Trojice

v Dolenji Stubici je pregnal na-šega župnika, po njej se zdaj nosi novoverski pridigar."

"O prekleti!" je Trlepu ušlo. "Tudi cerkve se je lotil?"

"Ali naj trpimo še dalje, kaj praviš," mu je Hrvat kurlil. "Ne, ne morete!"

Hrvaška hodotaja sta ga že prisukala in vzela v klešče, da jim za ves svet ne bi več hotel umekniti besede in volje, vendar je še rekel:

"Stiška gosposčina je nemara dosti večja, pa zoper menihe sko-raj ni pritožbe."

"Preponižni ste. To ve tudi naš poglavitni vojarin Matija Gu-bec, ki je več vreden kakor devet in devet-deset grajskih in še ne-kaj stiških po vrhu."

Trlepa je speklo, pa do gosta ni smel biti zadirčen: tako je skoraj tiho prosil: "Ali ne bi na miru pustili stiških menihov?"

"Gosposka so!" se je Hrvat otresal. "Tudi njih ni dosti pri-da!"

"Kaj so že prizadejali tebi?" se je ni mogel premagovati.

"Meni ne, vam pa gotovo že."

"I, če res so, se pomenimo z njimi kar mi sami," je Trlep počasi rekel in se v zadregi prese-del.

"Boljše prilike ne ujamete ni-koli več."

"Ali vesta, da skoraj že vse leto živimo iz meniške kašče? In zdaj bi nad menihe šli s kolom in cepcem?"

"Kar so vam dajali, so vam vračali. Gospoda ve, da mora ob lakoti pomagati tlačanu. Tudi Tahi ima rajši živega ko mrtvega tlačana. Saj ljubi ga ne, potrebuje pa zmerom."

Hodotaja sta bila zgovorna in huda na vsako gosposko. Ni je treba. Tudi davkarjev ne; mit-nice in carine se morajo odpravi-ti z obmorskimi mesti. Lov bo-di prost, hosta za drva tudi; pravdačev ni treba—kdor se sam brani ne zna pred sodnikom, naj zanj govori besednik iz ljud-stva; carinar je cokla in malha, če kaj prodajaš; zatreti ga je treba vsakega. Hrvatje in Slo-venci naj imajo lastno vlado v

Zagrebu. Kar je davkov treba tudi kmečki vladi, jih pobirajo kmetje sami in skrbijo za var-nost meja, ki se zanje gosposka tako ne meni nič. Pokorili bi se samo cesarju in nadvojvodu Karlu.

Trlep je molče poslušal. Z mislimi ju je težko dohajal. Pamet mu je pravila, da Hrvatje segajo pregloboko in preširoko in da nemara preudarjajo, kar hoté in govore.

Gosta sta se nagovorila, začela sta gledati skozi okno. Somrak je že na pol mižal, dneva je bilo komaj še do kolena.

"Veel si nama, naj se pred nočjo ne razkazujeva svetu," je starejši Hrvat dejal Trlepu. "Ta-ko se že skoraj od davi zaklanja-va pri tebi, rada pa bi že med može, saj se mrači."

"Potrpita še kakovo uro, potr-pita. Pa saj vem, prijetno vama pri meni ni. Še gostiti vaju ne morem, kakor bi rad. Sila in stis-ka gospodinjita po deželi. Ko bi se vsaj z možmi pomenila lepo in pametno, da ne bi hodila zaman take dalje."

"Brez skrbi, samo pridejo naj! Ali si jim dal glas vsem?"

"Sem in vem, da pridejo; umanjka le, kdor je že preslab odstrada in glada. Potrpita še malo, noč naj se stori, ni treba, da bi na shodišču bila prva vid-va."

"Saj res. Možje naj se prej ne-koliko ovohajo in kaj pomenijo sami."

"Pride pa tudi deseti brat s staro žensko, ki se včasih zamak-ne in čudno zabesediči," je Trlep še povedal.

"Zamika se, praviš? Če le ni večja? Še urokov in zmešnjav bi nam nakanila."

"Ni večja, reva je. Svet misli, da je obsedena, pa je le šlevka-sta."

Hodotaja sta molčala, strah ju je bilo. Deseti brat in zamak-njenka, dvoje tako nevarnih lju-di s skrivnostnimi močmi—da, strah ju je bilo...

Trlep je stopil venkaj.

"Ti, mati," je v kuhinji ogovori-l ženo, ki se je že vrnila in ugi-bala, kako bi kaj skretila za ve-

čerjo, "gosta imamo, brez večer-je ju ne moremo pustiti."

"Seveda ne," je vzdihovala, "samo kje naj vzamem, da bo kaj? Kar sem dobila v Stični, bo malin zmel komaj jutri."

"Iz jajec napravi cvrtja, ali pa jih skuhaj v mak, pa še kaj mle-ka zavri!"

"Joj, po jajca utegne že jutri priti samostanski brat, to nede-ljo je bila spet oznanjena bera jajec. Za božji čas, kaj bi bilo, če mu jih ne bi mogla dati zadosti?"

Trlep se je spomnil Hrvatovih besed in trdo odločil: "Nič se ne boj, mati, v samostanu nihče ne bo lačen, če enkrat pač ne dobo vsega."

(Dalje prihodnjič)

V blag spomin

ob prvi obletnici odkar je odšla v večnost naša nadvse ljubljena soproga, skrbna mati, hči in sestra

FRANCES GREGORICH

ki je svoje mile oči zatisnila za vedno dne 25. avgusta 1953.

Okoli Tvoje več ne sije, srce ljubeče več ne bije, za Te se gorka solza lije — a zaman — Tebe krije grob hladan.

Sladko spavaj v tihem grobu, odšla si tja, odkoder ni vrnitve, a enkrat se snidemo na vekomaj.

Zaljujoci ostali:

FRANK, soprog
FRANK, sin pri vojaki
VERA, hčerka
v stari domovini mati,
bratje in sestre

Cleveland, Ohio,
dne 25. avgusta 1954.

Let's look into **YOUR** future now!

DO YOU LOVE PEOPLE? Are you kind, gentle—a healthy, intelligent young woman? Then nursing is the career for you!

The opportunities for you to further your career in nursing are countless... in hospitals, clinics, industrial nursing... in public health, administrative positions.

You are assured a good income—security for the future—and the fine professional education you receive as a student nurse will help make you a better wife, too—a wiser and more capable mother.

So why not decide now on the proud profession of nursing. Learn to take care of others—and you'll always take care of yourself.

Like other American business firms we believe that business has a responsibility to contribute to the public welfare. This advertisement is therefore sponsored by

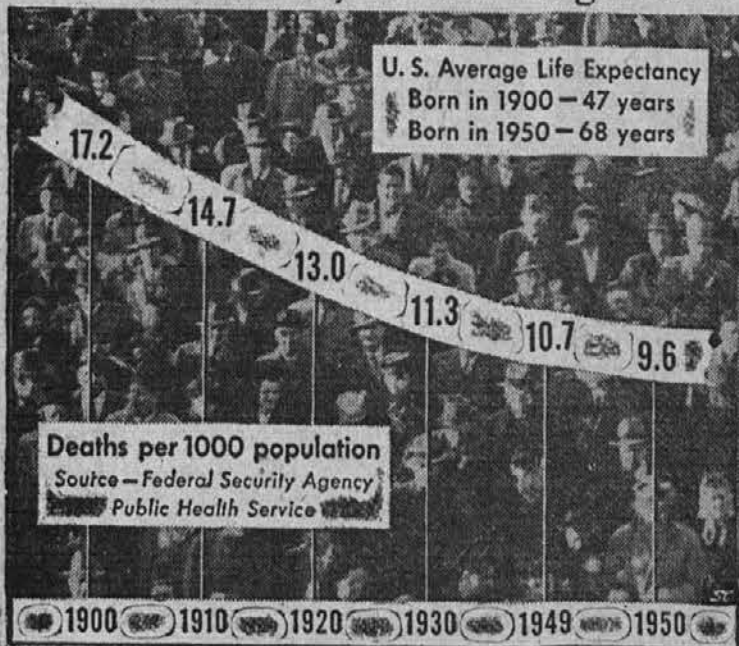
Enroll now as a Student Nurse

Today more and more young women want to make nursing their profession, in preference to any other career. Act now to enter the Nursing School of your choice.

Ask your school adviser or the Director of Nurses at your local hospital for information on how you can enter a collegiate or hospital School of Nursing.

People Today Live Longer Because of City Health Programs

Public Health Is America's First Line of Defense. A child born in 1950 enjoys an average life expectancy of 68 years—as compared with only 47 years in 1900. From 17.2 deaths per thousand population in 1900, the U. S. death rate dropped to 9.6 per thousand in 1950, and the rate continues to decrease. The Sanitary Engineering Committee reports. This remarkable record, says the Department of Health, "can be traced in large part to steady reductions in the death rate for infections and communicable diseases." Many factors have contributed to our improved public health, but none has been more significant than our municipal sanitation programs. Thousands of miles of underground clay pipe mains carry wastes to disposal plants. Vitrified clay pipe is recognized as the one material that provides all the qualities necessary to satisfy the exacting demands of sanitary structures. Clay pipe resists all the effects of acids and other caustic substances that are found in sewer systems. Modern sanitary systems constructed of clay pipe play an everyday role as guardian of the health of the people. They are one of the city's lifelines, carrying away deadly wastes.